

LATVIJAS REPUBLIKAS VIDES MINISTRIJA

Peldu iela 25, Rīga, LV-1494, tālrunis 67026470, 67026500, fakss 67820442,
e-pasts: pasts@vidm.gov.lv

LĒMUMS

Rīgā

23.12.2008

Nr. 3

*Par emisijas kvotu piešķiršanu
jaunai iekārtai AS "Latvijas gāze"
2008.-2012. gadā*

Vides ministrija, pamatojoties uz likuma „Par piesārņojumu” 32.² panta pirmo daļu, pieņem lēmumu par siltumnīcefekta gāzu emisijas kvotu piešķiršanu operatoriem 2008.-2012. gadā.

1. Lēmuma pieņemšanas brīdī Vides ministrijas rīcībā ir šādi dokumenti:

- 1) Eiropas Komisijas 2008.gada 30.septembra lēmums, ar kuru Kopienas neatkarīgā darījuma žurnāla centrālais administrators uzdod ievadīt Kopienas neatkarīgajā darījumā žurnālā Latvijas emisijas kvotu sadales plāna tabulu 2008.-2012.gadam Kopienas emisijas kvotu tirdzniecības sistēmas ietvaros;
- 2) Emisijas kvotu sadales plāns 2008.-2012. gadam (turpmāk – Plāns), kas apstiprināts ar Ministru kabineta 2008. gada 4. septembra rīkojumu Nr. 542;
- 3) Valsts vides dienesta Lielrīgas reģionālās vides pārvalde 2007. gada 7. novembrī AS „Latvijas Gāze” izsniegta siltumnīcefekta gāzu emisijas atļauja Nr. RIT-20-II-SEG-38;
- 4) AS „Latvijas Gāze” iesniegums siltumnīcefekta gāzu emisijas atļaujas saņemšanai;
- 5) Valsts vides dienesta Lielrīgas reģionālās vides pārvalde 2006.gada 29.decembrī AS „Latvijas Gāze” izsniegta siltumnīcefekta gāzu emisijas atļauja Nr. RIT-20-SEG-38;
- 6) AS „Latvijas Gāze” 2008. gada 15. februāra vēstule Nr. 03-2-10/656 par papildus informāciju emisiju kvotu piešķiršanai ar pielikumiem:
 - SIA „Jadzis” slēdziens par AS „Latvijas Gāze” Inčukalna pazemes gāzes krātuves tehnoloģisko iekārtu uzstādītajām jaudām;
 - Neatkarīga energoauditora atzinums par AS „Latvijas Gāze” ekspluatācijas iecirkņa Inčukalna pazemes gāzes krātuves sadedzināšanas iekārtām;
- 7) AS „Latvijas Gāze” 2008. gada 4. marta vēstule Nr. 03-2-10/878 par papildus informācijas sniegšanu ar pielikumiem, kas sniedz skaidrojumus par Vides ministrijas 2008. gada 21. februāra vēstuli Nr. 12.1-04/856.

- 8) AS „Latvijas Gāze” 2008. gada 8. decembra vēstule Nr. 01-7/4153 par papildus informāciju emisijas kvotu piešķiršanai ar pielikumiem, kas sniedz skaidrojumus par Vides ministrijas 2008. gada 12. decembra vēstuli Nr. 12.1-04/6140.

2. Saskaņā ar likuma „Par piesārņojumu” 32.² panta pirmo daļu Vides ministrijai ir jāpieņem lēmums par emisijas kvotu piešķiršanu operatoram, ņemot vērā Plāna apstiprināšanu Ministru kabinetā un Eiropas Komisijā. Ministru kabinets Plānu apstiprināja ar 2008.gada 4.septembra rīkojumu Nr. 542 un Eiropas Komisija 2008.gada 30.septembrī pieņēma lēmumu¹ par Latvijas Emisijas kvotu sadales plāna 2008.-2012.gadam apstiprināšanu. Emisijas kvotas var piešķirt operatoram, kas ir saņēmis siltumnīcefekta gāzu emisijas atļauju.

Tāpat, ņemot vērā Plānā noteikto sadales kārtību, saskaņā ar likuma „Par piesārņojumu” 32.² panta ceturto daļu, Vides ministrijai ir jāpieņem lēmums par emisijas kvotu piešķiršanu jaunām iekārtām, kas saņēmusi siltumnīcefekta gāzu emisijas atļauju pēc sadales plāna iesniegšanas Eiropas Komisijai un kas nav iekļauta sadales plānā.

Saskaņā ar likuma „Par piesārņojumu” 32.⁷ panta otro daļu Vides ministrijai jānodrošina sabiedrības viedokļu uzklauššanu par sagatavoto lēmuma projektu un jādod iespēja iesniegt priekšlikumus vismaz 30 dienas.

2.1. AS „Latvijas Gāze” 2008. gada 15. februāra vēstulē Nr. 03-2-10/656 ir iesniegusi Vides ministrijai papildus informāciju, tai skaitā energoauditora atzinumu par AS „Latvijas Gāze” tehnoloģiskajām iekārtām.

2.2. Pamatojoties uz 2006.gada 29.decembra siltumnīcefekta gāzu emisijas atļauju Nr. RIT-R-SEG-15, kas izsniegta 2005.-2007. gada periodam, AS „Latvijas Gāze” atbilst jaunai iekārtai, kas saņēmusi siltumnīcefekta gāzu emisijas atļauju pēc sadales plāna iesniegšanas Eiropas Komisijai un kas netika iekļauta sadales Plānā. Plāns tika iesniegts Eiropas Komisijā 2006. gada 16. augustā.

2.3. Pamatojoties uz AS „Latvijas Gāze” iesniegto papildus informāciju, tai skaitā iesniegto energoauditora atzinumu par AS „Latvijas Gāze” sadedzināšanas iekārtām, Vides ministrija secina, ka AS „Latvijas Gāze” ir jauna iekārta, kas savu darbību uzsākusi pēc 2006. gada 16. augusta, kad Plāns tika iesniegts Eiropas Komisijā.

No secinātā izriet, ka saskaņā ar likuma „Par piesārņojumu” 32.² panta ceturto daļu, Vides ministrijai ir jāpieņem lēmums par emisijas kvotu piešķiršanu AS „Latvijas Gāze” un emisiju kvotas ir piešķiramas par jauno iekārtu, kas savu darbību uzsākusi pēc 2006. gada 16. augusta, tas ir – pēc Plāna iesniegšanas apstiprināšanai Eiropas Komisijā. Emisiju kvotas ir piešķiramas Plānā noteiktajā kārtībā.

Saskaņā ar likuma „Par piesārņojumu” 32.² panta pirmo daļu, pozitīva lēmuma par emisijas piešķiršanu nosacījums ir, lai operators būtu saņēmis siltumnīcefekta gāzu emisijas atļauju. Valsts vides dienesta Lielrīgas reģionālā vides pārvalde 2007. gada 7. novembrī AS „Latvijas Gāze” ir izsniegusi siltumnīcefekta gāzu emisijas atļauju Nr. RIT-20-II-SEG-38.

2.4. Lai Vides ministrija pieņemtu lēmumu par AS „Latvijas Gāze” piešķiramo emisijas kvotu apjomu, piešķiramās emisiju kvotas aprēķina pēc Plāna 3.1. nodaļā minētā CO₂ emisijas aprēķina formulas:

$$EQ = EQ_{rupn} + EQ_{km} + EQ_{sadedz.iekārta}$$

kur

EQ – kopējais aprēķinātais emisiju kvotu daudzums,

¹ Eiropas Komisijas 2008.gada 30.septembra lēmums, ar kuru Kopienas neatkarīgā darījuma žurnāla centrālais administrators uzdod ievadīt Kopienas neatkarīgajā darījuma žurnālā Latvijas emisijas kvotu sadales plāna tabulu 2008.-2012.gadam Kopienas emisijas kvotu tirdzniecības sistēmas ietvaros

EQ_{rupn} – emisijas kvotas jaunajai rūpnieciskajai ražotnei - dabasgāzes iesūkņēšanai pazemes krātuvē,

EQ_{km} – emisijas kvotas jaunajai katlu mājai,

$EQ_{sadedz.iekārta}$ – emisijas kvotas siltumenerģijas ražošanas iekārtai – gāzes sausināšanas iekārtai.

CO₂ emisiju kvotu aprēķins no specifiskiem ražošanas procesiem

Emisijas kvotas jaunajai rūpnieciskajai ražotnei – dabasgāzes iesūkņēšanai pazemes krātuvē aprēķinam izmantota Plāna 3.1.4. punktā minētā formula:

$$EQ_{rupn} = \alpha * k * P + B * Q_z^d * R * O, \text{ t CO}_2/\text{gadā},$$

kur

EQ_{rupn} – CO₂ emisiju kvotas specifiskajam ražošanas procesam

1) **P** - saražotās produkcijas (AS „Latvijas gāze” gadījumā - iesūkņētās dabasgāzes apjoms pazemes krātuvē) apjoms gadā,

$$P = 2\,100\,000 \text{ tūkstoši m}^3/\text{gadā}$$

Saskaņā ar operatora iesniegumu siltumnīcefekta gāzu emisijas atļaujas saņemšanai 2008-2012.gadam 6.pielikumam.

2) **B** - kurināmā patēriņš gadā, 1000 m³/gadā

B tiek aprēķināts saskaņā ar formulu: $B = b * P$

Saskaņā ar AS „Latvijas gāze” sniegto papildus informāciju 2008. gada 4. marta operatora vēstule Nr.03-2-10/878 5. pielikums, kur

b - īpatnējais dabasgāzes (kurināmā) patēriņš uz produkcijas vienību,

$$b = 0,0148 \text{ m}^3/1 \text{ m}^3 \text{ iesūkņētā dabasgāze}$$

Saskaņā ar Energoauditora atzinuma par AS „Latvijas gāze” sadedzināšanas iekārtām 1.1. nodaļu, 2008. gada 15.februāra operatora vēstules Nr.03-2-10/656 2. pielikums;

$$B = 0,0148 * 2\,150\,000 = 31\,080\,1000 \text{ m}^3/\text{gadā}$$

3) Q_z^d - zemākais sadegšanas siltuma faktors, atbilstoši Ministru Kabineta 2004. gada 7. septembra noteikumu Nr. 778 „Kārtība, kādā tiek veikts siltumnīcefekta gāzu emisiju monitorings, kā arī pārbaudīti un apstiprināti ikgadējie pārskati par siltumnīcefekta gāzu emisiju” 8.4. apakšpunktam un 1.pielikumam, aprēķinos pielieto šādu zemāko sadegšanas siltuma faktoru:

$$\text{dabasgāzei: } 0,03366 \text{ TJ}/1000\text{m}^3$$

4) **R** - emisijas faktors, atbilstoši Ministru Kabineta 2004. gada 7. septembra noteikumu Nr. 778 „Kārtība, kādā tiek veikts siltumnīcefekta gāzu emisiju monitorings, kā arī pārbaudīti un apstiprināti ikgadējie pārskati par siltumnīcefekta gāzu emisiju” 8.1. un 8.2 apakšpunktam un Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas aģentūras interneta mājas lapā atrodamo informāciju, aprēķinos pielieto šādu emisijas faktoru:

$$\text{dabasgāzei: } 56,10 \text{ t CO}_2/\text{TJ}$$

5) **O** - oksidācijas faktors, atbilstoši Ministru Kabineta 2004. gada 7. septembra noteikumu Nr. 778 „Kārtība, kādā tiek veikts siltumnīcefekta gāzu emisiju monitorings, kā arī pārbaudīti un apstiprināti ikgadējie pārskati par siltumnīcefekta gāzu emisiju” 8.3. apakšpunktam un Komisijas lēmumam 2007/589/EK aprēķinos izmanto šādu oksidācijas faktoru:

$$\text{dabasgāzei: } 0,995$$

6) α - emisijas uz produkcijas vienību

AS „Latvijas gāze” gadījumā – iesūkņētās dabasgāzes viens kubikmetrs pazemes krātuvē, kas

aprēķinātas saskaņā ar Komisijas lēmumā 2007/589/EK noteikto metodiku, tCO₂/t

$$\alpha = 0$$

AS „Latvijas gāze” gadījumā emisijas nenotiek, jo dotajā tehnoloģiskajā procesā notiek dabasgāzes dedzināšana mehāniskās enerģijas ieguvei;

7) **k** – koeficients, kas izsaka izejvielas daudzumu, kas patērēts vienas produkcijas vienības ražošanai

k = 0 dotajā gadījumā izejvielas netiek patērētas.

Tādējādi:

$$EQ_{rupn} = 0 * 0 * 2200000000 + 31080 * 0,03366 * 56,1 * 0,995 = 58395,726$$

CO₂ emisiju kvotu aprēķins no katlu mājas

Emisijas kvotu jaunajai katlu mājai aprēķinam izmantota Plāna 3.1.1. punktā minētā formula:

$$EQ_{km} = \frac{Q_{km} \cdot R \cdot O \cdot 0,0036}{\eta \cdot (1 - q_{sz})}, \text{ tCO}_2/\text{gadā}$$

kur:

EQ_{km} - emisijas kvotas jaunajai katlu mājai;

1) **Q_{km}** - prognozētais siltumenerģijas patēriņš, MWh /gadā, tiek noteikts saskaņā ar formulu

$$Q_{km} = q \cdot \Sigma F_i / 1000, \text{ MWh, kur}$$

q – īpatnējais siltumenerģijas patēriņš ēkām standarta klimatiskajos apstākļos. Operators nav pievienojis energoauditora atzinumu, tāpēc aprēķinā tiek pielietota Plāna 3.1.1 punktā noteiktā vērtība, kuras pielietošanu ierosina arī operators, 2008. gada 4. marta vēstule Nr. 03-2-10/878;

$$q = 150 \text{ kWh/m}^2 \text{ gadā}$$

F_i – katras apsildāmās ēkas apsildāmā platība

Saskaņā ar operatora 2008. gada 4. marta vēstules Nr. 03-2-10/878 1. Pielikumu.

ΣF_i = apsildāmo ēku kopējā summētā apsildāmā platība,

$$\Sigma F_i = 9994,3 \text{ m}^2$$

Saskaņā ar operatora 2008. gada 4. marta vēstules Nr. 03-2-10/878 1. Pielikumu.

$$Q_{km} = 150 * 9994,3 / 1000 = 1499,145 \text{ MWh}$$

2) **R** - emisijas faktors dabasgāzei: 56,10 t CO₂/TJ;

3) **O** - oksidācijas faktors dabasgāzei: 0,995;

4) **η** - katlu mājas lietderības koeficients;

$$\eta = 0,95$$

Saskaņā ar Plāna 3.1.1. punktā noteikto vērtība, kuras pielietošanu ierosina operators, 2008. gada 4. marta vēstule Nr. 03-2-10/878;

5) **q_{sz}** - siltuma zudumi siltuma tīklos (ārpus katlu mājas), saskaņā ar Plāna 3.1.1 punktā noteikto, tiek pieņemta ne lielāku par 0,1;

$$q_{sz} = 0,1$$

Tādējādi:

$$EQ_{km} = 1499,145 * 56,1 * 0,995 * 0,0036 / [0,95 * (1 - 0,1)] = 353,342$$

CO₂ emisiju kvotu aprēķins no gāzes sausināšanas iekārta

Gāzes sausināšanas iekārtas ir turbīnas tipa motorkompresora deggāzes sagatavošanas iekārtas sastāvdaļas. Par šo iekārtu produkciju ir uzskatāms saražotais siltumenerģijas daudzums, un

emisiju kvotas tiek aprēķinātas saskaņā ar Plānā punktā 3.1.1 minēto formulu, gadījumam, ja siltumenerģijas patērētājs ir tehnoloģisks process:

$$EQ_{\text{sadedz.iekārta}} = Q_{\text{sadedz.iekārta}} * R * O * 0,0036 / [\eta (1 - q_{sz})], \text{ t CO}_2/\text{gadā}$$

kur:

$EQ_{\text{sadedz.iekārta}}$ – emisijas kvotas jaunajai gāzes sausināšanas iekārtai

1) $Q_{\text{sadedz.iekārta}}$ – prognozētā produkcija – siltumenerģija - tiek aprēķināts, pamatojoties uz prognozēto iekārtas darba stundu skaitu gadā un iekārtas jaudu (3.1 punkta formula 2.4)

$$Q_{\text{sadedz.iekārta}} = n * U * \tau, \text{ kur}$$

n - iekārtu skaits: $n = 2$

Saskaņā ar Energoauditora atzinumu par A/S „Latvijas Gāze” sadedzināšanas iekārtām.

U – vienas iekārtas jauda: $U = 0.55 \text{ MW}$

Saskaņā ar Energoauditora atzinumu par A/S „Latvijas Gāze” sadedzināšanas iekārtām 2.1. nodaļā;

τ - iekārtu darba stundu skaits gadā: $\tau = 5040$

Saskaņā ar Energoauditora atzinumu par A/S „Latvijas Gāze” sadedzināšanas iekārtām 6. tabula.

Tādējādi:

$$Q_{\text{sadedz.iekārta}} = 2 * 0,55 * 5040 = 5544 \text{ MWh/gadā}$$

2) η - katlu mājas lietderības koeficients,

$$\eta = 0,94$$

Saskaņā ar Energoauditora atzinumu par A/S „Latvijas Gāze” sadedzināšanas iekārtām 4. tabula;

3) q_{sz} - siltuma zudumi siltuma tīklos (ārpus katlu mājas), minētajā situācijā siltuma zudumi tīklos nenotiek;

$$q_{sz} = 0.$$

Tādējādi:

$$EQ_{\text{sadedz.iekārta}} = 5544 * 56,1 * 0,995 * 0,0036 / [0,94 * (1-0)] = 1185,179$$

Aprēķina rezultāts:

$$EQ_{2008\text{gads}} = EQ_{\text{rupn}2008\text{gads}} + EQ_{\text{km}2008\text{gads}} + EQ_{\text{sadedz.iekārta}2008\text{gads}} = 58395,726 + 353,342 + 1185,179 = \mathbf{59\ 934,247}$$

2.5. Matemātiski noapaļojot iegūto rezultātu 59 934,247 iegūst **59 934** emisijas kvotas. Atbilstoši Plāna 2.1.3. nodaļai, lai nodrošinātu jauno iekārtu rezerves pieejamību iespējami lielākam jauno iekārtu skaitam, emisijas kvotas no jauno iekārtu rezerves tiek piešķirtas, piemērojot papildus nosacījumu – vienai iekārtai tiek piešķirtas ne vairāk kā 80% no iekārtai nepieciešamā emisiju kvotu apjoma:

$$EQ_{\text{gads}} = 59\ 934 * 0,8 = 47\ 947 \text{ emisijas kvotas};$$

$$EQ_{2008.-2012.\text{gadā}} = 47\ 947 * 5 = 239\ 735 \text{ emisijas kvotas.}$$

Atbilstoši likuma „Par piesārņojumu” 32.⁷panta otrajai daļai Vides ministrija ir nodrošinājusi sabiedrības viedokļa uzklauššanu par šī lēmuma projekta, dodot sabiedrībai iespēju 30 dienas iesniegt priekšlikumus. Lēmuma projekts tika publiskots Vides ministrijas mājas lapā internetā: <http://www.vidm.gov.lv> 2008. gada 10. novembrī.

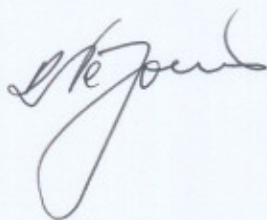
Laikposmā no 2008. gada 10. novembra līdz 2008. gada 9. decembrim par lēmuma projektu tika saņemti šādi priekšlikumi vai iebildumi:

AS „Latvijas Gāze” 2008. gada 8. decembra vēstule Nr. 01-7/4153 par papildus informāciju emisijas kvotu piešķiršanai ar pielikumiem.

Šis lēmums ir pieņemts ņemot vērā iesniegtos priekšlikumus un iebildumus, ievērojot normatīvajos aktos noteiktās prasības.

Lēmumu var pārsūdzēt Administratīvajā rajona tiesā Antonijas ielā 6, Rīgā viena mēneša laikā no lēmuma spēkā stāšanās dienas.

Vides ministrs

R. Vējonis

Jukāma, 67026907
Kristine.Jukama@vidm.gov.lv